HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

16 decembrie 2010*

În cauza T-281/09,

Deutsche Steinzeug Cremer & Breuer AG, cu sediul în Frechen (Germania), reprezentată de J. Albrecht, avocat,

reclamantă,

împotriva

Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI), reprezentat de domnul S. Schäffner, în calitate de agent,

pârât,

* Limba de procedură: germana.

având ca obiect o acțiune formulată împotriva Deciziei Camerei a patra de recurs a OAPI din 8 mai 2009 (cauza R 1429/2008-4) privind o cerere de înregistrare a semnului verbal CHROMA ca marcă comunitară,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus, la momentul deliberării, din domnii S. Papasavvas, președinte, V. Vadapalas (raportor) și K. O'Higgins, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

având în vedere cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 17 iulie 2009,

având în vedere memoriul în răspuns depus la grefa Tribunalului la 1 octombrie 2009,

având în vedere memoriul în replică depus la grefa Tribunalului la 21 decembrie 2009,

având în vedere că nicio cerere de stabilire a unei ședințe de judecată nu a fost formulată de părți în termenul de o lună de la comunicarea terminării procedurii scrise și hotărând, prin urmare, pe baza raportului judecătorului raportor și în temeiul articolului 135a din Regulamentul de procedură al Tribunalului, să se pronunțe fără parcurgerea fazei orale a procedurii,

având în vedere modificarea compunerii camerelor Tribunalului,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 La 6 martie 2008, reclamanta, Deutsche Steinzeug Cremer & Breuer AG, a formulat o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare la Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146), astfel cum a fost modificat [înlocuit de Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1)].

2 Marca a cărei înregistrare s-a solicitat este semnul verbal CHROMA.

3 Produsele pentru care s-a solicitat înregistrarea fac parte din clasele 11 și 19 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare, și corespund, pentru fiecare dintre aceste clase, următoarei descrieri:

— clasa 11: „Chiuvete utilitare pentru spălat vasele, căzi de duș, dușuri și căzi, chiuvete, bideuri, pisoare, closete, sisteme de evacuare pentru closete, toate acestea din ceramică”;

— clasa 19: „Materiale de construcții nemetalice; țigle, platforme, ornamente, țevi și căptușeli pentru construcții, toate acestea nemetalice; plăci de ceramică, mozaicuri și piese turnate pentru construcții; materii prime pentru ceramică”.

4 Prin decizia din 7 august 2008, examinatorul a respins cererea de înregistrare pentru produsele în cauză în temeiul articolului 7 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 40/94 [devenit articolul 7 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 207/2009] și al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94 [devenit articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009].

5 La 30 septembrie 2008, reclamanta a formulat o cale de atac la OAPI în temeiul articolelor 57-62 din Regulamentul nr. 40/94 (devenite articolele 58-64 din Regulamentul nr. 207/2009) împotriva deciziei examinatorului.

6 Prin Decizia din 8 mai 2009 (denumită în continuare „decizia atacată”), Camera a patra de recurs a OAPI a respins calea de atac, pentru motivul că marca solicitată este descriptivă în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009. Aceasta a considerat în esență că semnul în cauză constituie transliterarea termenului grecesc „χρώμα” (culoare) cu caractere latine și că, întrucât este vorba despre o indicație descriptivă a caracteristicilor produselor vizate, există un motiv absolut de refuz în Grecia și în Cipru. Pentru aceleași motive, camera de recurs a considerat, pe de altă parte, că semnul în cauză este de asemenea lipsit de caracter distinctiv în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din același regulament.

Concluziile părților

7 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată.

8 OAPI solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

9 OAPI invocă în memoriul în răspuns, cu titlu principal, o excepție de inadmisibilitate întemeiată pe inadmisibilitatea acțiunii în raport cu dispozițiile articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

10 În memoriul în replică, reclamanta contestă această argumentație, arătând că a indicat, în cererea introductivă, argumente detaliate în susținerea motivelor invocate, întemeiate pe încălcarea dispozițiilor articolului 37 alineatul (1), ale articolului 7 alineatul (1) literele (b) și (c) și ale articolului 76 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009.

11 În temeiul articolului 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și al articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, aplicabil în materie de proprietate intelectuală în temeiul articolului 130 alineatul (1) din același regulament, orice cerere introductivă trebuie să cuprindă expunerea sumară a motivelor invocate și această mențiune trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului, să se pronunțe asupra acțiunii [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 19 noiembrie 2008, Rautaruukki/OAPI (RAUTARUUKKI), T-269/06, nepublicată în Repertoriu, punctul 33 și jurisprudența citată].

12 În speță, expunerea elementelor în susținerea cererii introductive, deși succintă, este suficientă pentru a permite Tribunalului să identifice argumentele care constituie temeiul de drept și de fapt al acțiunii. În memoriul în răspuns, OAPI admite de altfel că a înțeles că reclamanta invoca, în esență, încălcarea articolului 7 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 207/2009 și făcea referire, de asemenea, la articolul 37 alineatul (1) și la articolul 76 alineatul (1) din același regulament.

13 În consecință, cauza de inadmisibilitate invocată de OAPI, întemeiată pe articolul 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, nu poate fi primită.

Cu privire la fond

14 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă, în esență, un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 207/2009; aceasta invocă, de asemenea, articolul 37 alineatul (1) și articolul 76 alineatul (1) din același regulament.

Argumentele părților

15 Reclamanta susține că semnul în cauză nu este descriptiv și, prin urmare, nu intră nici sub incidența motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009, nici, din aceleași considerente, sub incidența motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din același regulament.

16 Raționamentul prezentat în decizia atacată s-ar întemeia, în mod greșit, pe asimilarea semnului CHROMA cu termenul grecesc „χρώμα" (culoare), precum și pe necesitatea de a menține disponibilitatea acestuia pentru produsele în cauză.

17 Nu ar fi cazul ca semnul în cauză să fie asimilat cu termenul grecesc „χρώμα" (culoare). Camera de recurs nu ar fi demonstrat că transliterarea cu caractere latine era utilizată în același mod precum termenul respectiv în limba de origine și, în consecință, aceasta nu ar fi trebuit să se întemeieze pe necesitatea de a evita monopolizarea transliterării unor cuvinte grecești. De altfel, protecția ce rezultă din înregistrarea semnului CHROMA nu ar permite reclamantei să îi interzică unui terț utilizarea termenului grecesc „χρώμα" (culoare).

18 În plus, nu ar fi necesară menținerea disponibilității cuvântului „χρώμα” (culoare), întrucât este vorba despre un termen care desemnează numai un tip de caracteristici ale produselor, iar nu o caracteristică a unui produs. Aplicarea unei asemenea indicații pe un produs sau pe ambalajul său ar fi neobișnuită. O asemenea aplicare nu ar fi înțeleasă de un consumator drept o indicație a unei proprietăți a produsului.

19 Acest argument ar fi susținut de înregistrarea mărcilor comunitare compuse din cuvintele „dimension” (întindere, măsură sau dimensiune în engleză), „brilliance” (strălucire, splendoare sau luciu în engleză) sau „tinta” (cerneală, tentă sau nuanțat în spaniolă).

20 Ar rezulta de altfel din cuprinsul punctului 30 din decizia atacată că raționamentul camerei de recurs nu privește, în realitate, termenul „culoare” în sine, ci noțiunile „de culoare”, „multicolor” sau „colorat”, care pot fi utilizate pentru a indica faptul că produsul este ușor colorat sau că nu este monocrom.

21 Sub acest aspect, camera de recurs nu ar fi ținut cont de produsele în cauză. Ar fi de neconceput ca termenii „culoare” sau „de culoare”, indiferent de limbă, să fie aplicați pe produsele în cauză pentru a desemna proprietățile acestora. Întrucât este vorba despre produse care au în mod obligatoriu o culoare, chiar și numai culoarea naturală a materialului din care sunt confecționate, asemenea indicații, având în vedere că nu se referă la o culoare concretă, nu ar avea nicio relevanță pentru consumator. Pe

de altă parte, în ceea ce privește produsele în cauză, nuanța culorii ar fi întotdeauna indicată pe ambalaj.

22 Prin urmare, cuvântul „culoare", și cu atât mai puțin semnul CHROMA, nu ar descrie nicio calitate a produselor în cauză. Consumatorul elenofon nu ar înțelege semnul în cauză ca fiind o indicație pur descriptivă, ci ca fiind o indicație a proveniență.

23 Acest fapt ar fi confirmat de existența mărcilor naționale și comunitare constituite din semnele verbale CHROMA sau CROMA, menționate de reclamantă în memoriul în care sunt prezentate motivele căii de atac formulate la OAPI.

24 Pe de altă parte, prin faptul că nu a luat în considerare aceste înregistrări anterioare, camera de recurs nu și-ar fi îndeplinit obligația de examinare din oficiu a faptelor, prevăzută la articolul 76 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009.

25 OAPI contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

26 Potrivit articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009, se respinge înregistrarea „mărci[lor] care sunt compuse exclusiv din semne sau indicații ce pot să servească, în comerț, pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația,

valoarea, proveniența geografică sau data fabricației produsului sau a prestării serviciului sau alte caracteristici ale acestora". În temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, alineatul (1) se aplică chiar dacă acest motiv de refuz nu există decât într-o parte a Uniunii.

27 Trebuie amintit că articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009 urmărește un obiectiv de interes general, care impune ca semnele sau indicațiile descriptive în ceea ce privește caracteristicile produselor sau ale serviciilor pentru care se solicită înregistrarea să poată fi utilizate în mod liber de oricine. Această dispoziție se opune, prin urmare, ca aceste semne sau indicații să fie rezervate unei singure întreprinderi în temeiul înregistrării lor ca marcă (a se vedea Hotărârea Curții din 23 octombrie 2003, OAPI/Wrigley, C-191/01 P, Rec., p. I-12447, punctul 31 și jurisprudența citată).

28 Astfel, trebuie refuzată înregistrarea unui semn verbal, în temeiul dispoziției menționate, dacă, în cel puțin una dintre semnificațiile sale potențiale, acesta desemnează o caracteristică a produselor sau a serviciilor vizate. Pentru ca OAPI să refuze o asemenea înregistrare, nu este necesar nici ca semnul în cauză să fie efectiv utilizat în scopuri descriptive, ci numai ca acesta să poată fi utilizat cu un asemenea scop (Hotărârea OAPI/Wrigley, citată anterior, punctul 32).

29 În plus, este irelevant dacă acele caracteristici ale produselor sau ale serviciilor care sunt susceptibile de a fi descrise de semnul în cauză sunt esențiale pe plan comercial sau accesorii ori chiar dacă există sau nu există sinonime care permit desemnarea acelorași caracteristici (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 12 februarie 2004, Koninklijke KPN Nederland, C-363/99, Rec., p. I-1619, punctele 101 și 102).

30 Trebuie amintit, de asemenea, că aprecierea caracterului descriptiv al unui semn se poate realiza numai, pe de o parte, în raport cu percepția publicului vizat asupra

acestuia și, pe de altă parte, în raport cu produsele sau serviciile vizate [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, Lancôme/OAPI – CMS Hasche Sigle (COLOR EDITION), T-160/07, Rep., p. II-1733, punctul 44 și jurisprudența citată].

31 În speță, astfel cum reiese din considerațiile prezentate la punctele 31 și 32 ale deciziei atacate, care nu sunt puse în discuție de reclamantă, produsele avute în vedere sunt, pe de o parte, aparate sanitare din ceramică din clasa 11 și, pe de altă parte, materiale de construcții nemetalice din clasa 19, care pot fi cumpărate atât de consumatorul final, cât și de un antreprenor în domeniul construcțiilor.

32 În plus, întrucât, din cuprinsul punctului 19 din decizia atacată, reiese că motivul absolut de refuz nu a fost reținut de camera de recurs decât în raport cu limba greacă, trebuie să se considere, în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, că publicul relevant în vederea aprecierii acestui motiv de refuz este constituit din consumatorii vizați în Grecia și în Cipru.

33 Nu se contestă că semnul CHROMA constituie o transliterare cu caractere latine a termenului grecesc „χρώμα” (culoare).

34 Or, astfel cum reiese, în mod întemeiat, din cuprinsul punctului 22 din decizia atacată, transliterările cu caractere latine ale cuvintelor grecești trebuie să fie asimilate, în special în scopul examinării motivelor absolute de refuz prevăzute la articolul 7 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 207/2009, cu cuvintele scrise cu caractere grecești [a se vedea, în acest sens și prin analogie, Hotărârea Tribunalului din 5 decembrie 2000, Messe München/OAPI (electronica), T-32/00, Rec., p. II-3829, punctul 40].

35 Această considerație este aplicabilă în speță cu atât mai mult cu cât semnul în cauză constituie o transcriere fidelă a termenului grecesc a cărui semnificație este „culoare” cu literele alfabetului latin cunoscut de consumatorul elenofon vizat, semnificația sa putând fi, așadar, percepută imediat și direct de acest consumator.

36 În această privință, pe de o parte, trebuie arătat că termenul a cărui semnificație este „culoare” poate fi utilizat pentru a desemna o caracteristică a unor produse, și anume capacitatea acestora de a fi prezentate în diferite tonuri de culoare (a se vedea în acest sens Hotărârea COLOR EDITION, citată anterior, punctele 47 și 48).

37 Astfel, deși reclamanta arată că o culoare reprezintă un tip sau o categorie de caracteristici, iar nu „o” caracteristică, totuși, potrivit accepțiunilor curente, termenul „culoare” se referă la folosirea altor culori decât negrul sau albul ori la existența unei game largi de culori.

38 Pe de altă parte, astfel cum a indicat camera de recurs în mod întemeiat la punctele 31 și 32 din decizia atacată, în ceea ce privește aparatele sanitare, a căror culoare clasică este albul, și materialele de construcții nemetalice, care includ ceramică pentru sălile de baie, mențiunea că sunt disponibile în diferite culori constituie o caracteristică susceptibilă de a fi luată în considerare în comerț.

39 Folosirea termenului „culoare” transmite, astfel, un mesaj care poate fi perceput imediat de consumatorul vizat și care indică existența unei game de produse în diferite culori, în particular, în ceea ce privește aparatele sanitare din ceramică și materialele de construcții din ceramică pentru sălile de baie, în alte culori decât albul clasic. Pe de

altă parte, produsele în cauză pot fi solicitate în funcție de gama lor de culoare pentru a fi asortate în cadrul unor creații decorative.

40 Întrucât această apreciere se referă explicit la condițiile de comercializare a produselor din clasele 11 și 19 în cauză, reclamanta susține în mod greșit că produsele menționate nu ar fi fost luate în considerare de camera de recurs.

41 Din aceste considerații rezultă că în mod întemeiat camera de recurs a considerat că, din punctul de vedere al consumatorului elenofon vizat, semnul CHROMA putea indica faptul că produsele vizate din clasele 11 și 19 erau disponibile în diferite culori și că acesta desemna astfel o caracteristică pertinentă pe planul comercializării produselor în cauză.

42 Având în vedere jurisprudența citată la punctele 28 și 29 de mai sus, această considerație nu este repusă în discuție prin argumentul reclamantei întemeiat pe existența unor termeni de natură să transmită același mesaj, precum „colorat" sau „multicolor", nici prin argumentul potrivit căruia termenul în cauză nu este efectiv utilizat în scopuri descriptive. În plus, este irelevant dacă respectiva caracteristică susceptibilă de a fi desemnată este esențială sau accesorie pe plan comercial.

43 Pe de altă parte, reclamanta nu poate invoca în mod valabil înregistrări ale mărcilor comunitare constituite din cuvinte care indică o dimensiune, o strălucire sau o tentă, nici înregistrări ale mărcilor comunitare constituite din elementele „chroma" și „croma" sau din combinarea acestora cu alte elemente verbale.

44 Astfel, din moment ce deciziile camerelor de recurs privind înregistrarea unui semn ca marcă comunitară sunt emise în exercitarea unei competențe nediscreționare, legalitatea acestora nu poate fi, în principiu, repusă în discuție printr-un argument întemeiat pe existența unei practici decizionale diferite a OAPI (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 septembrie 2005, BioID/OAPI, C-37/03 P, Rec., p. I-7975, punctul 47).

45 Pe de altă parte, caracterul descriptiv al unui semn trebuie apreciat, pe de o parte, în raport cu produsele sau serviciile pentru care este solicitată înregistrarea și, pe de altă parte, în raport cu percepția publicului relevant asupra acestora. În aceste condiții, reclamanta nu se poate referi în mod eficient la similitudinea mărcii solicitate în raport cu o altă marcă comunitară fără a invoca elementele de fapt sau de drept care au fost prezentate în susținerea înregistrării acestei alte mărci (a se vedea, în acest sens și prin analogie, Hotărârea BioID/OAPI, citată anterior, punctele 48 și 49).

46 În ceea ce privește argumentul întemeiat pe înregistrarea mărcii CROMA în Grecia, trebuie amintit că regimul mărcii comunitare este un sistem autonom, constituit dintr-un ansamblu de norme și care urmărește obiective care îi sunt specifice, aplicarea sa fiind independentă de orice sistem național. Înregistrările deja efectuate în statele membre nu constituie, așadar, elemente determinante, ci acestea pot fi doar luate în considerare în vederea înregistrării unei mărci comunitare, între altele, prin oferirea unei baze de analiză pentru aprecierea unei cereri de înregistrare a unei mărci comunitare [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iunie 2005, Wilfer/OAPI (ROCKBASS), T-315/03, Rec., p. II-1981, punctul 35 și jurisprudența citată].

47 Or, în speță, reclamanta nu invocă niciunul dintre elementele de drept sau de fapt care au condus la înregistrarea mărcii naționale în cauză.

48 Având în vedere cele de mai sus, nici reproșul reclamantei, adresat camerei de recurs, potrivit căruia aceasta ar fi încălcat articolul 76 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009 prin faptul că nu ar fi luat în considerare înregistrările anterioare în cauză, nu este fondat.

49 În lumina tuturor acestor considerații, trebuie să se constate că reclamanta nu a repus în discuție constatarea camerei de recurs potrivit căreia semnul în cauză intră sub incidența motivului absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009.

50 Având în vedere această constatare, respingerea cererii de înregistrare pentru produsele în cauză nu poate constitui o încălcare a articolului 37 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009.

51 Pe de altă parte, nu este necesară examinarea criticii întemeiate pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009. Astfel, după cum reiese din articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, este suficient ca unul dintre motivele absolute de refuz enumerate să fie aplicabil pentru ca un semn să nu poată fi înregistrat ca marcă comunitară.

52 Prin urmare, prezenta acțiune trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor OAPI.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) **Respinge acțiunea.**

2) **Obligă Deutsche Steinzeug Cremer & Breuer AG la plata cheltuielilor de judecată.**

Papasavvas Vadapalas O'Higgins

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 16 decembrie 2010.

Semnături